

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2017 m. kovo 15 d.**

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Valstybės narės, atsakingos už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai — Reglamentas (ES) Nr. 604/2013 („Dublinas III“) — 28 straipsnio 2 dalis — Sulaikymas perdavimo tikslais — 2 straipsnio n punktas — Didelė rizika, kad asmuo pasislėps — Objektīvūs kriterijai — Teisinės apibrėžties nebuvimas“

Byloje C-528/15

dėl *Nejvyšší správní soud* (Vyriausiasis administracinis teismas, Čekijos Respublika) 2015 m. rugsėjo 24 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2015 m. spalio 7 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Policie ČR, Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje, odbor cizinecké policie

prieš

Salah Al Chodor,

Ajlin Al Chodor,

Ajvar Al Chodor

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kuriį sudaro kolegijos pirmininkas M. Ilešič, teisėjai A. Prechal (pranešėja), A. Rosas, C. Toader ir E. Jarašiūnas,

generalinis advokatas H. Saugmandsgaard Øe,

kanclerė L. Hewlett, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2016 m. liepos 14 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Policie ČR, Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje, odbor cizinecké policie*, atstovaujamos *advokát D. Franc*,
- Čekijos vyriausybės, atstovaujamos M. Smolek, J. Vláčil ir S. Šindelková,
- Graikijos vyriausybės, atstovaujamos M. Michelogiannaki,

* Proceso kalba: čekų

— Jungtinės Karalystės vyriausybės, atstovaujamos S. Brandon, padedamo baristerės M. Gray,
— Europos Komisijos, atstovaujamos M. Condou-Durande, M. Šimerdová ir G. Wils,
susipažinęs su 2016 m. lapkričio 10 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,
priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 604/2013, kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai (OL L 180, 2013, p. 31; toliau – reglamentas „Dublinas III“), 28 straipsnio, siejamo su šio reglamento 2 straipsniu, išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas buvo pateiktas nagrinėjant kasacinį skundą, paduotą *Policie ČR, Krajské ředitelství Ústeckého kraje, odbor cizinecké policie* (Čekijos Respublikos policijos Ūscio prie Labės apygardos direktorato Užsieniečių policijos skyrius, toliau – Užsieniečių policija) dėl pirmosios instancijos teismo sprendimo panaikinti Užsieniečių policijos sprendimą sulaikyti Salah, Ajlin ir Ajvar Al Chodor (toliau visi kartu – Al Chodor) 30 dienų siekiant juos perduoti Vengrijai, panaikinimo.

Teisinis pagrindas

EŽTK

- 3 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašytos Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – EŽTK) 5 straipsnyje „Teisė į laisvę ir saugumą“ nustatyta:

„1. Kiekvienas asmuo turi teisę į laisvę ir saugumą. Niekam laisvė negali būti atimta kitaip, kaip šiais atvejais ir įstatymo nustatyta tvarka:

<...>

- f) kai asmuo teisėtai sulaikomas ar kalinamas dėl to, kad negalėtų be leidimo įvažiuoti į šalį, arba kai yra pradėtas asmens išsiuntimo ar išdavimo kitai valstybei procesas. <...>“

Sąjungos teisė

Chartija

- 4 Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 6 straipsnyje numatyta, kad „[k]iekvienas asmuo turi teisę į laisvę ir saugumą“.
- 5 Chartijos 52 straipsnyje „Teisių ir principų taikymo sritis ir aiškinimas“ nustatyta:

„1. Bet koks šios Chartijos pripažintų teisių ir laisvių įgyvendinimo apribojimas turi būti numatytas įstatymo ir nekeisti šių teisių ir laisvių esmės. Remiantis proporcingumo principu, apribojimai galimi tik tuo atveju, kai jie būtini ir tikrai atitinka Sąjungos pripažintus bendrus interesus arba reikalingi kitų teisėms ir laisvėms apsaugoti.

<...>

3. Šioje Chartijoje nurodytų teisių, atitinkančių Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos garantuojamas teises, esmė ir taikymo sritis yra tokia, kaip nustatyta toje Konvencijoje. Ši nuostata neklaido Sąjungos teisėje numatyti didesnę apsaugą.

<...>“

Reglamentas „Dublinas III“

6 Šio reglamento 9 konstatuojamojoje dalyje nurodyta:

„Atsižvelgiant į pirmojo etapo dokumentų įgyvendinimo vertinimo rezultatus, šiuo etapu reikėtų patvirtinti principus, kuriais grindžiamas [2003 m. vasario 18 d. Tarybos] reglamentas (EB) Nr. 343/2003[, nustatantis valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio vienoje iš valstybių narių pateikto prieglobsčio prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijus ir mechanizmus (OL L 50, 2003, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 6 t., p. 109)], ir, remiantis sukaupta patirtimi, atlikti būtinus Dublino sistemos veiksmingumo ir pagal tą sistemą prašytojams suteiktos apsaugos patobulinimus. Kadangi gerai veikianti Dublino sistema yra itin svarbi [Bendros Europos prieglobsčio sistemai (BEPS)], kuriant kitas BEPS sudedamąsias dalis ir Sąjungos solidarumo priemonės reikėtų atlikti jos principų ir veikimo peržiūrą. Turėtų būti numatytas išsamus „tinkamumo patikrinimas“ atliekant įrodymais grindžiamą peržiūrą, apimančią Dublino sistemos teisinę, ekonominę ir socialinę poveikį, įskaitant jos poveikį pagrindinėms teisėms.“

7 Reglamento „Dublinas III“ 20 konstatuojamojoje dalyje numatyta:

„Sulaikant prašytojus turėtų būti laikomasi pagrindinio principo, kad asmuo neturėtų būti laikomas sulaikytas vien dėl to, kad jis prašo tarptautinės apsaugos. Sulaikymas turėtų būti kuo trumpesnis ir turėtų būti laikomasi būtinybės bei proporcingumo principų. Visų pirma prašytojų sulaikymas turi vykti pagal Ženevos konvencijos 31 straipsnį. Šiame reglamente numatytos sulaikyto asmens atžvilgiu vykdomos procedūros turėtų būti taikomos kaip prioritetas ir atliekamos per trumpiausius galimus terminus. Valstybės narės taip pat turėtų taikyti [2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos] direktyvos 2013/33/ES[, kuria nustatomos normos dėl tarptautinės apsaugos prašytojų priėmimo (OL L 180, 2013, p. 96),] nuostatas dėl sulaikymui taikomų bendrųjų garantijų ir, atitinkamai atvejais, laikymo sąlygų, pagal šį reglamentą sulaikytiems asmenims.“

8 Reglamento „Dublinas III“ 2 straipsnyje „Terminų apibrėžtys“ nurodyta:

„Šiame reglamente:

<...>

n) „pasislėpimo rizika“ konkrečiu atveju buvimas teisėje [įstatyme] apibrėžtais objektyviais kriterijais paremtų priežasčių, leidžiančių manyti, kad prašytojas, trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės, kuriam taikoma perdavimo procedūra, gali pasislėpti.“

9 Šio reglamento 28 straipsnyje „Sulaikymas“ numatyta:

„1. Valstybės narės negali sulaikyti asmens vien dėl to, kad jam taikoma šiuo reglamentu nustatyta procedūra.“

2. Jei nustatoma didelė rizika, kad asmuo pasislėps, valstybės narės gali sulaikyti atitinkamą asmenį, kad būtų užtikrintos perdavimo procedūros pagal šį reglamentą, individualiai įvertinus konkretų atvejį, ir tik jei sulaikymas yra proporcingas ir kitos švelnesnės alternatyvios prievartos priemonės negali būti veiksmingai taikomos.

3. Sulaikymas trunka kuo trumpesnę laikotarpį ir ne ilgiau nei pagrįstai būtina reikalaujamoms administracinėms perdavimo procedūroms su deramu kruopštumu atlikti, kol bus įvykdytas perdavimas pagal šį reglamentą.

<...>

Direktyva 2013/33

10 Direktyvos 2013/33 (toliau – Priėmimo direktyva) 8 straipsnyje nustatyta:

„1. Valstybės narės negali sulaikyti asmens vien dėl to, kad jis yra prašytojas pagal 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2013/32/ES dėl tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo bendros tvarkos [(OL L 180, 2013, p. 60)].

2. Įrodžiusios, kad tai būtina, ir kiekvieną atvejį vertindamos individualiai, valstybės narės gali sulaikyti prašytoją, jeigu neįmanoma veiksmingai taikyti kitų švelnesnių alternatyvių [prievartos] priemonių.

3. Prašytoją galima sulaikyti tik šiais atvejais:

<...>

f) pagal [r]eglamento [„Dublinas III“] 28 straipsnį.

Sulaikymo pagrindai nustatomi nacionalinėje teisėje.

<...>

Čekijos teisė

11 Kaip numatyta Įstatymo Nr. 326/1999 dėl užsieniečių buvimo Čekijos Respublikoje ir tam tikrų įstatymų pakeitimo (toliau – Užsieniečių buvimo šalyje įstatymas) 129 straipsnio 1 dalyje:

„Policija sulaiko užsienietį, kuris atvyko į Čekijos Respubliką arba yra joje neteisėtai, laikotarpiui, kuris būtinas, kad būtų užtikrintos perdavimo procedūros pagal su kita Europos Sąjungos valstybe nare iki 2009 m. sausio 13 d. sudarytą tarptautinę sutartį arba tiesiogiai taikytinus Europos Bendrijų teisės aktus.“

12 Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą paskelbimo dieną vis dar vyko teisėkūros procedūra, kuria siekta papildyti 129 straipsnį 4 dalimi, suformuluota taip:

„Policija nusprendžia sulaikyti užsienietį, turėdama tikslą perduoti jį valstybei, kuri privalo laikytis tiesiogiai taikytinų Europos Sąjungos teisės aktų, tik tada, jeigu yra didelė pasislėpimo rizika. Laikoma, kad didelė pasislėpimo rizika visų pirma yra tada, kai užsienietis Čekijos Respublikoje yra neteisėtai, anksčiau jau vengė būti perduotas valstybei, kuri privalo laikytis tiesiogiai taikytinų Europos Sąjungos teisės aktų, arba bandė pasislėpti, arba išreiškė ketinimą nesilaikyti galutinio sprendimo perduoti jį valstybei, kuri privalo laikytis tiesiogiai taikytinų Europos Sąjungos teisės aktų, arba jeigu tokį ketinimą galima matyti iš jo elgesio. Be to, laikoma, kad didelė pasislėpimo rizika yra tada, kai užsienietis, kuris

turi būti perduotas valstybei, kuri privalo laikytis tiesiogiai taikytinų Europos Sąjungos teisės aktų ir kuri nesiriboja su Čekijos Respublika, negali teisėtai vykti į tą valstybę savarankiškai ir negali nurodyti gyvenamosios vietos adreso Čekijos Respublikoje.“

Ginčas pagrindinėje byloje ir prejudicinis klausimas

- 13 Irako piliečiai Al Chodor atvyko į Čekijos Respubliką, ten 2015 m. gegužės 7 d. juos patikrino policijos patrulis. Kadangi jie nepateikė jokių jų tapatybę patvirtinančių dokumentų, juos apklausė Užsieniečių policija.
- 14 Per apklausą jie nurodė, kad yra kurdų kilmės ir kad jų kaimą užėmė teroristinės organizacijos „Islamo valstybė“ kovotojai. Per Turkiją jie atvyko į Graikiją, o iš ten tęsė kelionę sunkvežimiu. Vengrijoje juos sulaikė policija ir paėmė jų pirštų antspaudus. Salah Al Chodor nurodė tada pasirašęs keletą dokumentų. Kitą dieną Vengrijos valdžios institucijos juos nuvežė į geležinkelio stotį, kad vyktų į pabėgėlių stovyklą. Šią stovyklą Al Chodor paliko po dviejų dienų norėdami prisijungti prie savo šeimos narių Vokietijoje.
- 15 Sulaikiusi Al Chodor Čekijos Respublikoje, Užsieniečių policija patikrino duomenų bazę Eurodac ir sužinojo, kad jie buvo pateikę prieglobsčio prašymą Vengrijoje.
- 16 Užsieniečių policija manė, jog egzistavo didelė rizika, kad Al Chodor pasislėps, nes jie neturėjo nei leidimo gyventi Čekijos Respublikoje, nei gyvenamosios vietos ten tol, kol bus perduoti Vengrijai. Be to, jie paliko Vengrijoje esančią pabėgėlių stovyklą nesulaukę, kol bus išnagrinėtas jų prieglobsčio prašymas, nepaisydami tai draudžiančių taisyklių, ir ketino vykti į Vokietiją. Atsižvelgdama į šias aplinkybes, Užsieniečių policija, remdamasi Užsieniečių buvimo šalyje įstatymo 129 straipsnio 1 dalimi ir reglamento „Dublinas III“ 28 straipsnio 2 dalimi, sulaikė Al Chodor 30 dienų, kol jie bus perduoti Vengrijai.
- 17 Al Chodor apskundė sprendimą juos sulaikyti. *Krajský soud Ústí nad Labem* (Ūščio prie Labės apygardos teismas, Čekijos Respublika) šį sprendimą panaikino; jis nusprendė, kad Čekijos teisės aktuose nėra nustatyta objektyvių kriterijų, leidžiančių įvertinti pasislėpimo riziką, kaip tai suprantama pagal reglamento „Dublinas III“ 2 straipsnio n punktą. Todėl šis teismas padarė išvadą, kad sulaikymas yra neteisėtas. Be to, jis rėmėsi kitais dviem kitų valstybių narių teismų sprendimais, kur padaryta panaši išvada: 2014 m. birželio 26 d. *Bundesgerichtshof* (Federalinis teisingumo teismas, Vokietija) sprendimu (byla V ZB 31/14) ir 2015 m. vasario 19 d. *Verwaltungsgerichtshof* (Administracinis teismas, Austrija) sprendimu (byla RO 2014/21/0075-5).
- 18 Panaikinus Užsieniečių policijos sprendimą, Al Chodor buvo paleisti. Tada jie išvyko iš Čekijos Respublikos nežinoma kryptimi.
- 19 Užsieniečių policija dėl *Krajský soud v Ústí nad Labem* (Ūščio prie Labės apygardos teismas, Čekijos Respublika) sprendimo pateikė kasacinį skundą *Nejvyšší správní soud* (Vyriausiasis administracinis teismas, Čekijos Respublika). Jos teigimu, vien tai, kad Čekijos teisės aktuose nenustatyta objektyvių pasislėpimo rizikos kriterijų, negali pateisinti reglamento „Dublinas III“ 28 straipsnio 2 dalies netaikymo. Pastarąja nuostata įpareigojama išnagrinėti pasislėpimo riziką atsižvelgiant į tris sąlygas, t. y. būtina kiekvieną atvejį įvertinti individualiai, išnagrinėti, ar sulaikymas proporcingas ir ar nėra galimybės taikyti švelnesnės prievartos priemonės. Užsieniečių policija įvykdė šias sąlygas.
- 20 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla abejonių, ar reglamento „Dublinas III“ 28 straipsnio 2 dalis, siejama su jo 2 straipsnio n punktu ir (arba) su Užsieniečių buvimo šalyje įstatymo 129 straipsnio 1 dalimi, yra pakankamas teisinis pagrindas, kai nacionalinės teisės aktuose nėra nustatyti objektyvūs didelės pasislėpimo rizikos buvimo kriterijai.

- 21 Šiuo klausimu jis pažymi, kad skiriasi reglamento „Dublinas III“ 2 straipsnio n punkto kalbinės versijos. Jei versijose prancūzų ar vokiečių kalbomis šioje nuostatoje reikalaujama, kad objektyvūs pasislėpimo rizikos vertinimo kriterijai būtų apibrėžti įstatyme, kitose kalbinėse versijose kriterijus reikalaujama nustatyti „teisėje“, todėl negalima termino „[nustatyti] įstatyme“ reikšmės aiškiai nustatyti iš šios nuostatos. Be to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad Europos Žmogaus Teisių Teismas terminą „įstatymas“ aiškina plačiai, ir mano, kad šis terminas apima ne tik teisės aktus, bet ir kitus teisės šaltinius (1990 m. balandžio 24 d. EŽTT sprendimas *Kruslin prieš Prancūziją*, CE:ECHR:1990:0424JUD001180185, 29 punktą). Dėl neteisėtai šalyje gyvenančių asmenų sulaikymo iš 2009 m. liepos 9 d. EŽTT sprendimo *Mooren prieš Vokietiją* (CE:ECHR:2009:0709JUD001136403, 76 ir 90–97 punktai) matyti, kad teisinį pagrindą reikia vertinti, be kita ko, atsižvelgiant į jo aiškumą, prieinamumą ir numatomumą.
- 22 Tad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas, ar jo suformuotoje jurisprudencijoje objektyvių kriterijų, kuriais remiantis gali būti sulaikyti asmenys pagal Užsieniečių buvimo šalyje įstatymo 129 straipsnį, pripažinimas gali atitikti nustatymo „įstatyme“ reikalavimą, kaip taip suprantama pagal reglamento „Dublinas III“ 2 straipsnio n punktą, atsižvelgiant į tai, kad ši jurisprudencija patvirtina nusistovėjusią Užsieniečių policijos administracinę praktiką, kuriai būdingas savivalės nebuvimas, nuspėjamumas ir kiekvieno atvejo individualus vertinimas.
- 23 Šiomis aplinkybėmis *Nejvyšší správní soud* (Vyriausiasis administracinis teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokį prejudicinį klausimą:

„Ar vien dėl to, jog įstatyme nenustatyti objektyvūs didelės rizikos, kad užsienietis gali pasislėpti, įvertinimo kriterijai[, kaip tai suprantama pagal reglamento „Dublinas III“ 2 straipsnio n punktą], sulaikymas pagal [šio] reglamento 28 straipsnio 2 dalį tampa netaikytinas?“

Dėl prejudicinio klausimo

- 24 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar reglamento „Dublinas III“ 2 straipsnio n punktas kartu su šio reglamento 28 straipsnio 2 dalimi turi būti aiškinami taip, kad jais valstybės narės įpareigojamos savo nacionaliniuose įstatymuose nustatyti objektyvius kriterijus, kuriais remiantis būtų pagrįsta manyti, kad tarptautinės apsaugos prašytojas (toliau – prašytojas), dėl kurio vyksta perdavimo procedūra, gali pasislėpti, ir ar reiškia, kad nacionaliniuose įstatymuose nesant šių kriterijų, šio Reglamento 28 straipsnio 2 dalis tampa netaikytina.
- 25 Pirmiausia reikia priminti, kad, reglamente „Dublinas III“, remiantis jo 28 straipsnio 2 dalimi, jeigu egzistuoja didelė rizika, kad prašytojas gali pasislėpti, numatyta galimybė sulaikyti jį siekiant užtikrinti perdavimo procedūras pagal šį reglamentą, individualiai įvertinus konkretų atvejį, ir tik jei sulaikymas yra proporcingas ir kitos švelnesnės alternatyvios prievartos priemonės negali būti veiksmingai taikomos. Savo ruožtu šio reglamento 2 straipsnio n punkte sąvoka „pasislėpimo rizika“ apibrėžiama kaip konkrečiu atveju teisėje [įstatyme] apibrėžtais objektyviais kriterijais paremtų priežasčių, leidžiančių manyti, kad atitinkamas asmuo gali pasislėpti, buvimas.
- 26 Užsieniečių policija ir Čekijos vyriausybė pirmiausia nurodo, kad reglamentas valstybėse narėse taikytinas tiesiogiai, todėl nereikia prieš tai jo perkelti į nacionalinę teisę. Tad reglamento „Dublinas III“ 2 straipsnio n punktu nacionalinės teisės aktų leidėjas neįpareigojamas nacionaliniuose įstatymuose įtvirtinti minėtų objektyvių kriterijų, kurie apibrėžtų pasislėpimo riziką.
- 27 Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad pagal Teisingumo Teismo suformuotą jurisprudenciją remiantis SESV 288 straipsniu ir dėl reglamentų teisinio pobūdžio ir paskirties Sąjungos teisės šaltinių sistemoje reglamentų nuostatos paprastai veikia tiesiogiai nacionalinės teisės sistemose, todėl nacionalinės valdžios institucijoms nereikia imtis įgyvendinimo priemonių. Vis dėlto kai kurioms reglamento

nuostatomis įgyvendinti valstybėms narėms gali prireikti priimti nacionalines įgyvendinimo priemones (šiuo klausimu žr. 2011 m. balandžio 14 d. *Vlaamse Dierenartsenvereniging ir Janssens*, C-42/10, C-45/10 ir C-57/10, EU:C:2011:253, 47 ir 48 punktus ir nurodytą jurisprudenciją).

- 28 Taip yra reglamento „Dublinas III“ 2 straipsnio n punkto, kuriame aiškiai nurodyta, kad pasislėpimo rizikos buvimą apibrėžiantys objektyvūs kriterijai turi būti nustatyti „teisėje [įstatyme]“, atveju. Kadangi šie kriterijai nenustatyti nei šiame reglamente, nei kitame Sąjungose teisės akte, jie atsižvelgiant į minėto reglamento kontekstą turi būti suformuluoti nacionalinėje teisėje. Šią išvadą, beje, patvirtina ir Priėmimo direktyvos 8 straipsnio 3 dalies f punktas, kuriame numatyta, kad prašytoją galima sulaikyti pagal reglamento „Dublinas III“ 28 straipsnį, siejamas su šio 8 straipsnio 3 dalies paskutine pastraipa, kurioje patikslinama, kad tokio sulaikymo pagrindai nustatomi nacionalinėje teisėje. Be to, savo ruožtu reglamento „Dublinas III“ 20 konstatuojamojoje dalyje numatyta, kad, kalbant apie sulaikymui taikomas bendrąsias garantijas ir atitinkamais atvejais laikymo sąlygas, valstybės narės to paties reglamento pagrindu sulaikytiems asmenims taip pat turėtų taikyti Priėmimo direktyvos nuostatas, kuriose, būtent minėtame jos 8 straipsnyje, yra nuoroda į nacionalinę teisę. Tuo remiantis darytina išvada, kad tokius kriterijus, kokius nurodyti reglamento „Dublinas III“ 2 straipsnio n punkte, būtina įtvirtinti kiekvienos valstybės narės nacionalinėje teisėje.
- 29 Toliau reikia nustatyti, ar minėto reglamento 2 straipsnio n punkte esantį terminą „teisėje [įstatyme]“ reikia suprasti kaip apimantį suformuotą jurisprudenciją, kuri prireikus patvirtina nusistovėjusią administracinę praktiką.
- 30 Pagal Teisingumo Teismo suformuotą jurisprudenciją aiškinant Sąjungos teisės nuostatą reikia atsižvelgti ne tik į jos tekstą, bet ir į kontekstą ir teisės akto, kuriame ji įtvirtinta, tikslus (2016 m. gegužės 26 d. Sprendimo *Envirotec Denmark*, C-550/14, EU:C:2016:354, 27 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 31 Dėl reglamento „Dublinas III“ 2 straipsnio n punkto formuluotės pažymėtina, kad, atlikus tik tekstinę sąvokos „[nustatyta] „teisėje [įstatyme]“ analizę, negalima nustatyti, ar ji gali apimti suformuotą jurisprudenciją, ar administracinę praktiką. Iš tiesų šio reglamento įvairiose kalbinėse versijose terminui „įstatymas“ ekvivalentiškas terminas turi skirtingą reikšmę. Pavyzdžiui, versijose anglų, lenkų ir slovakų kalbomis priartėjama prie sąvokos „teisė“, kuri gali būti platesnės apimties nei sąvoka „įstatymas“. Kai kurios kitos kalbinės versijos, pavyzdžiui, bulgarų, ispanų, čekų, vokiečių ir prancūzų, vartoja siauresnės apimties sąvoką.
- 32 Esant skirtumų tarp įvairių kalbinių versijų, atitinkamos nuostatos apimtis negali būti vertinama remiantis vien teksto aiškinimu; tai turi būti daroma atsižvelgiant į teisės akto, kurio dalis ji yra, bendrą struktūrą ir tikslą (2016 m. gegužės 26 d. Sprendimo *Envirotec Denmark*, C-550/14, EU:C:2016:354, 28 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 33 Dėl bendros struktūros, kurios dalis yra reglamento „Dublinas III“ 2 straipsnio n punktas, pažymėtina, kad Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad iš šio reglamento 9 konstatuojamosios dalies matyti, jog šiuo reglamentu ne tik patvirtinami principai, kuriais jis grindžiamas, bet ir siekiama, remiantis sukaupta patirtimi, atlikti būtinius Dublino sistemos veiksmingumo ir prašytojams suteiktos apsaugos patobulinimus; prašytojų apsauga užtikrinama, be kita ko, jiems suteikiama teismine apsauga (2016 m. birželio 7 d. Sprendimo *Ghezlbash*, C-63/15, EU:C:2016:409, 52 punktas).
- 34 Toks aukštas prašytojams suteikiamos apsaugos lygis, nurodytas reglamente „Dublinas III“, taip pat numatytas prašytojų sulaikymo atveju, kaip tai matyti iš šio reglamento 28 straipsnio, siejamo su jo 2 straipsnio n punktu. Iš tiesų minėto reglamento 28 straipsniu, kaip tai nurodyta to paties reglamento 20 konstatuojamojoje dalyje, nustatyti dideli valstybių narių galios sulaikyti asmenį apribojimai. Taigi, kaip matyti iš to paties reglamento 28 straipsnio 1 dalies, valstybės narės negali sulaikyti asmens vien dėl to, kad jis pateikė tarptautinės apsaugos prašymą. Be to, šio straipsnio 2 dalyje sulaikymas siekiant užtikrinti perdavimo procedūras pagal šį reglamentą leidžiamas tik jei nustatoma didelė rizika, kad

asmuo pasislėps, kuri individualiai įvertinama konkrečiu atveju. Be to, sulaikymas turi būti proporcingas ir pagrįstas tuo, kad kitos švelnesnės alternatyvios prievartos priemonės negali būti veiksmingai taikomos. Beje, reikia pridurti, kad pagal minėto straipsnio 3 dalį sulaikymas turi trukti kuo trumpesnę laikotarpį. Galiausiai, reglamento „Dublinas III“ 2 straipsnio n punkte reikalaujama, kad pasislėpimo rizikos buvimas būtų pagrįstas įstatyme apibrėžtais objektyviais kriterijais, taikomais kiekvienu konkrečiu atveju individualiai.

- 35 Be to, konstatuotina, kad reglamente „Dublinas III“ įtvirtinta daugiau garantijų sulaikant nei Reglamente Nr. 343/2003, kurio nauja redakcija pateikta reglamente „Dublinas III“. Iš tiesų Reglamente Nr. 343/2003 nėra jokios sulaikymą reglamentuojančios nuostatos. Tad šis pokytis pabrėžia išaugusį Sąjungos teisės aktų leidėjo dėmesį prašytojų apsaugai, kaip tai matyti ir iš 2016 m. birželio 7 d. Sprendimo *Ghezelbash* (C-63/15, EU:C:2016:409).
- 36 Dėl reglamento „Dublinas III“ 2 straipsnio n dalimi, siejama su jo 28 straipsnio 2 dalimi, siekiamo tikslo reikėtų priminti, kad pagal šį reglamentą leidžiant prašytoją sulaikyti siekiant užtikrinti perdavimo procedūras, jeigu egzistuoja didelė rizika, kad prašytojas gali pasislėpti, šiose nuostatose numatytas pagrindinės teisės į laisvę, kuri užtikrinama pagal Chartijos 6 straipsnį, apribojimas (pagal analogiją žr. 2016 m. vasario 15 d. Sprendimo *N.*, C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, 49 punktą).
- 37 Šiuo klausimu iš Chartijos 52 straipsnio 1 dalies matyti, kad bet koks šios teisės įgyvendinimo apribojimas turi būti numatytas įstatymo, nekeisti šios teisės esmės ir nepažeisti proporcingumo principo. Kadangi Chartijoje įtvirtintos teisės atitinka tas, kurios garantuojamos EŽTK, Chartijos 52 straipsnio 3 dalyje šiuo atžvilgiu nustatyta, kad jų esmė ir taikymo sritis yra tokia, kaip nustatyta toje konvencijoje, ir kartu patikslinama, kad Sąjungos teisėje galima numatyti didesnę apsaugą. Taigi, aiškinant Chartijos 6 straipsnį, reikia atsižvelgti į EŽTK 5 straipsnį, kaip nustatantį minimalią apsaugą.
- 38 Anot Europos Žmogaus Teisių Teismo, bet koks asmens laisvės atėmimas turi būti teisėtas ta prasme, kad turi turėti ne tik teisinį pagrindą vidaus teisėje, bet ir šis teisėtumas taip pat turi būti susijęs su įstatymo kokybe, vadinasi, nacionalinis įstatymas, kuriuo leidžiama atimti laisvę, turi būti pakankamai prieinamas, tikslus ir jo taikymą galima numatyti siekiant išvengti bet kokios savivalės pavojaus (šiuo klausimu žr. 2013 m. spalio 21 d. EŽTT sprendimo *Del Río Prada prieš Ispaniją*, CE:ECHR:2013:1021JUD004275009, 125 punktą).
- 39 Be to, remiantis Teisingumo Teismo jurisprudencija šiuo klausimu, reikia pažymėti, kad Chartijos 6 straipsnyje ir EŽTK 5 straipsnyje nustatytų laisvės garantijų tikslas pirmiausia yra asmens apsauga nuo savivalės. Tad tam, kad taikoma laisvės atėmimo priemonė atitiktų šį tikslą, reikia, kad ji nebūtų siejama su jokių valdžios institucijų nesąžiningumo ar apgaulės elementu (šiuo klausimu žr. 2016 m. vasario 15 d. Sprendimo *N.*, C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, 81 punktą).
- 40 Iš to, kas pasakyta, matyti, kad prašytojų sulaikymui, kuris yra didelis jų teisės į laisvę suvaržymas, taikomos griežtos garantijos, t. y. jis turi atitikti teisinio pagrindo buvimą, aiškumą, numatomumą, prieinamumą ir apsaugos nuo savivalės reikalavimus.
- 41 Dėl pirmosios iš šių garantijų pažymėtina, kad teisės į laisvę įgyvendinimo apribojimas šiuo atveju yra pagrįstas reglamento „Dublinas III“ 28 straipsnio 2 dalimi, siejama su šio reglamento, kuris yra Sąjungos teisėkūros procedūra priimtas aktas, 2 straipsnio n punktu. Pastarojoje nuostatoje savo ruožtu daroma nuoroda į nacionalinę teisę, kur turi būti apibrėžti pasislėpimo rizikos buvimą objektyvūs kriterijai. Šiame kontekste kyla klausimas, kokios rūšies nuostata atitinka kitas garantijas, t. y. aiškumą, numatomumą, prieinamumą ir apsaugą nuo savivalės.

- 42 Šiuo atžvilgiu, kaip pabrėžė generalinis advokatas savo išvados 63 punkte, svarbu, kad pagal reglamento „Dublinas III“ 28 straipsnio 2 dalį, siejamą su šio reglamento 2 straipsnio n punktu, atitinkamų valdžios institucijų turima individuali diskrecija vertinti, ar egzistuoja pasislėpimo rizika, būtų iš anksto apibrėžta. Todėl ypač svarbu, kad kriterijai, kurie apibrėžia tokią riziką, t. y. asmens sulaikymo pagrindas, būtų aiškiai nustatyti privalomąją galią turinčiu aktu, kurio taikymą galima numatyti.
- 43 Atsižvelgus į atitinkamų nuostatų tikslą ir į aukštą apsaugos lygį, kuris matyti iš jų konteksto, tik visuotinai taikoma nuostata galėtų atitikti aiškumo, numatomumo, prieinamumo ir ypač apsaugos nuo savivalės reikalavimus.
- 44 Iš tiesų priimtos visuotinai taikomos nuostatos suteikia būtinas garantijas, nes toks tekstas nustato minėtų valdžios institucijų diskrecijos vertinant kiekvieno konkretaus atvejo aplinkybes privalomas ir iš anksto žinomas ribas. Be to, kaip pabrėžė generalinis advokatas savo išvados 81 ir 82 punktuose, privalomąją galią turinčioje nuostatoje įtvirtinti kriterijai yra tinkamiausi šių institucijų diskrecijos išorės kontrolei siekiant apsaugoti prašytojus nuo savavališko laisvės atėmimo.
- 45 Tuo remiantis matyti, kad reglamento „Dublinas III“ 2 straipsnio n punktas, siejamas su šio reglamento 28 straipsnio 2 dalimi, turi būti aiškinamas taip, kad juo įpareigojama objektyvius kriterijus, kuriais remiantis būtų pagrįsta manyti, kad prašytojas gali pasislėpti, nustatyti privalomąją galią turinčioje visuotinai taikomoje nuostatoje. Bet kuriuo atveju suformuotos jurisprudencijos, kuri patvirtina nusistovėjusią Užsieniečių policijos praktiką, kaip yra pagrindinėje byloje, negali pakakti.
- 46 Jei minėtų kriterijų nėra nustatyta tokioje nuostatoje, kaip yra pagrindinėje byloje, sulaikymas turi būti pripažintas neteisėtu, ir dėl to tampa netaikytina reglamento „Dublinas III“ 28 straipsnio 2 dalis.
- 47 Taigi į pateiktą klausimą reikia atsakyti taip: reglamento „Dublinas III“ 2 straipsnio n punktą, siejamą su 28 straipsnio 2 dalimi, reikia aiškinti taip, kad juo valstybės narės įpareigojamos privalomąją galią turinčioje visuotinai taikomoje nuostatoje įtvirtinti objektyvius kriterijus, kuriais remiantis būtų pagrįsta manyti, kad prašytojas, dėl kurio vyksta perdavimo procedūra, gali pasislėpti. Nesant tokios nuostatos tampa netaikytina šio reglamento 28 straipsnio 2 dalis.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 48 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 604/2013, kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai, 2 straipsnio n punktą, siejamą su 28 straipsnio 2 dalimi, reikia aiškinti taip, kad juo valstybės narės įpareigojamos privalomąją galią turinčioje visuotinai taikomoje nuostatoje įtvirtinti objektyvius kriterijus, kuriais remiantis būtų pagrįsta manyti, kad tarptautinės apsaugos prašytojas, dėl kurio vyksta perdavimo procedūra, gali pasislėpti. Nesant tokios nuostatos tampa netaikytina šio reglamento 28 straipsnio 2 dalis.

Parašai.